

Всеукраїнський день бібліотек — поміж тривогами й ракетними обстрілами

30 вересня — Всеукраїнський день бібліотек. Заснована у воєнний листопад 1944 року, Публічна бібліотека імені Лесі Українки міста Києва воєнної осені 2024 року відзначає своє 80-річчя.

Вже втретє ми готуємося до відзначення Всеукраїнського дня бібліотек поміж тривогами й ракетними обстрілами. В усі часи, а надто в період великих випробувань відкриті бібліотеки, які працюють, вселяють у наших громадян віру в переможне майбутнє, підіймають дух наших відвідувачів. Війна підкреслила цінність бібліотек, їх можливості, ресурс, потенціал.

«Кожен на своєму місці повинен робити потрібне зараз!», — написала одна з наших коллег у бібліотечному чаті в перші години вторгнення росії. «Ми вистоїмо», — додала інша.

«Інформаційний спротив», «інформаційна броня», «культурні рубежі» — можливо, дещо пафосні означення, проте вважаю їх доречними, коли Публічна бібліотека імені Лесі Українки вже 24 лютого 2022 року, трохи отямившись від перших годин шокуючої реальності, залила на канал Ютуб створений відеоролик до дня народження Лесі Українки, і започаткувала цикл лекцій онлайн з історії України для зміцнення національного духу нашої чисельної віртуальної аудиторії, перша з яких під назвою «Як українці придумали росію» відбулася в прямому етері зі сторінки бібліотеки вже 26 лютого.

Наприкінці березня 2022 року ми відчинили двері фізичного простору бібліотеки, адже можливість людського спілкування у безпечному просторі в часи випробувань є неоціненною. З часом, коли повернулася до Києва більшість працівників, ми відновили усі наші довоєнні проекти і запо-

чаткували нові. А у штаті бібліотеки з'явилася посада психолога для реалізації важливого проєкту «Бібліотерапія». Саме за реалізацію цього проєкту у 2023 році бібліотека отримала звання «Бібліотека року» (Диплом 2-го ступеня).

Відділ мистецтв (вул. Велика Житомирська, 4), окрім чудової колекції мистецької літератури та медіа, доступу до інтернет-ресурсів, пропонує покази вистав, заняття Майстерні звуку, презентації мистецтвознавчих видань. Майже підготовлено до друку бібліографічний покажчик, присвячений життю і творчості майстра балету світового рівня Сергія Лифаря, частина власної книжкової колекції якого зберігається у відділі. Відділ літератури іноземними мовами (бульв. І. Шамо, 2/7) щосуботи об 11.00 пропонує долучитися до засідань англomовного клубу, а кожного понеділка в дружньому колі переглянути та обговорити фільми мовою оригіналу з фільмотеки бібліотеки. Щовівторка відділ краєзнавчої літератури та бібліографії (вул. В. Винниченка, 16) пропонує киевознавчі зустрічі з Юрієм Чабаном, двічі на місяць — безоплатні екскурсії Києвом від відомих київських гідів, щосередини — теплі кола спілкування за рукоділлям, зокрема вишиванням. Все, що створюється у бібліотеці з любов'ю, передається в дарунок новонародженим українцям, захисникам у шпиталі, переселенцям, тим, хто потребує ресурсної підтримки.

Значно посилювся напрямок роботи бібліотеки як Хабу цифрової освіти. Кияни віком 60+ на-

полегливо освоюють комп'ютер, смартфони, простори інтернету і ази медіаграмотності. Реєструються в додатку «Дія» для отримання виплат та сертифікатів, доступу до актуальної інформації. Наразі чергова група людей старшого віку проходить курс навчання. Від початку російської агресії, ще у 2014 році ми ретельно відслідковуємо, формуємо і представляємо на сайті блоки актуальних корисних інформаційних ресурсів, помічних в умовах війни. Особливу увагу приділяємо внутрішньопереміщеним громадянам.

Ми постійно на зв'язку з нашими користувачами, де б вони не перебували. Наші найактивніші читачі, які від початку вторгнення перебувають за межами України, тримають з нами постійний зв'язок, а волонтерська ініціатива бібліотеки #книжки_вслід, завдячуючи їм, охопила близько 40 міст світу, куди зібрано і доставлено близько 10000 українських книжок для бібліотечок українських товариств.

Значно розширилося представництво бібліотеки в соціальних мережах. Окрім фейсбука, найпопулярнішої в наших користувачів мережі, ми освоїли інстаграм і навіть тікток. Окрім організації тренінгів, психологічних зустрічей, шукаємо різні шляхи для покращання ментального здоров'я наших відвідувачів, і позитивні емоції, які ми даруємо підписникам розважальними відеороликами у тіктоці, судячи з відгуків, також помічні.

За ці два з половиною роки поміж тривог бібліотека зміцнила

міжнародні бібліотечні зв'язки та збагатилася на нові. Надзвичайно вдячні за співпрацю і підтримку колективам воєводської бібліотеки Кракова, центральних міських бібліотек Вільнюса і Кишинєва. Це і надихаючі відеоролики на підтримку України, які вони нам надсилали від початку відкритої агресії росії, і гуманітарна підтримка, і організація участі представництва нашої бібліотеки в Книжковому форумі Кракова в жовтні 2022 року і в бібліотечній конференції Кишинєва в жовтні 2023 року.

Ми постійно відчуваємо підтримку українців за кордоном. Від Товариства українців у німецькому Карлсруе бібліотека отримала в дарунок електрогенератор, від волонтерської організації «Іхуд Ацала» — ще один. Практично усі потреби в оновленні комп'ютерної техніки, меблів, на вирішення поточних проблем наших орендованих приміщень, давно капітально не ремонттованих, ми забезпечуємо за допомоги партнерів, благодійників, друзів бібліотеки. Бібліотека — центр спільноти, бібліотека — другий дім, територія безпеки і ресурсної підтримки. І це не голосливо. Ми готуємося 15 листопада відсвяткувати 80-річний ювілей бібліотеки. Бібліотека, що була заснована у воєнний час у 1944 році, збирає широке коло друзів і партнерів, щоб у цей важкий час випробувань вчоргове заявити про свою незламність. Переможемо!

Ольга Романюк,
директорка Публічної бібліотеки
імені Лесі Українки, м. Київ

